

## Groot Sessink.

### Artikel ter gelegenheid van Open Monumenten Dag 2017.

door Wim Jansen, Steenderen 24-6-2017

**Groot Sessink.** De eerste vermeldingen van dit goed komt al in 1362 voor. In 1828 wordt de boerderij te koop aangeboden bestaande uit: Een boeren- woning, met een schuur, zaadberg en een schaapsschot(schaapskooi), voorts Bouw- en weiland, Groen- en Veldgrond, Akkermaals- en andere Bossen en Heggen met daarop een groot aantal welige groeiende eiken, Beuken en andere bomen tesamen groot 32 bunder.

Een BOEREN-ERF, GROOT SESSINK, gelegen in de Provincie Gelderland, District Doetinchem, Gemeente Hengelo, Buurtschap Gooi, en bestaande in eene Boeren-Woning, met eene Schuur, Zaadberg en Schaapsschot; voorts in Bouw- en Weideland, Groen- en Veldgrond, Akkermaals- en andere Bosschen en Heggen, en waarop een groot aantal welig groeiende Eiken, Beuken en andere Boomen, te zamen groot ruim 32 Bunders.

#### Opregte Haarlemsche Courant 30-08-1828

In 1868 wordt hij weer te koop aangeboden en dan staat er voor de gebouwen:  
Huis, schuur, berg, bakoven en pomp.

a. De BOUWPLAATS „Groot Sessink“, bestaande in HUIS, SCHUUR, BERG, BAKOVEN en POMP, voorts HOF-, BOUW- en WEIDELANDEN, AKKERMAALS- en OPGAANDE BOSSCHEN en HEIDEGROND, gelegen onder de gemeenten Hengelo en Zelhem, groot 45 Bunders, 78 Roeden, 50 Ellen, in massa en bij biljetten breder omschreven onderdeelen, ingezet als volgt: onderdeel 1 op f9622.—; 2 op f4525.—; 1 en 2 op f13448.—; 3. op f990.—; 4 op f1210.—; 3 en 4 op f2060.—; 1, 2, 3 en 4 op f14608.—; 5 op f2710.—; 6 op f2700; 7 op f1825.—; 5, 6 en 7 op f6200.—; 1 tot en met 7 op f18690.—; 8 op f220.—; 9 op f140.—; 10 op f40.—; 11 op f170.—; massa op f20420.—

#### Arnhemsche courant 7 -12-1868

De ankergebinten van de boerderij zijn helaas niet gemerkt. Wanneer deze terplekke gemaakt werden, merkte men ze soms niet. Maar in de boerderij zijn aanwijzingen te vinden die wijzen op een datering dat de boerderij in de 16<sup>e</sup> eeuw gebouwd is. De gebintstructuur loopt in opzet door over het woongedeelte wat in die tijd de gewoonte was. In het woongedeelte is nog zichtbaar een gedeelte van een extra aangebracht ankergebint om een zolder boven het woongedeelte te creëren. Dit om het zaad voor droging te kunnen dragen. Een extra gebint werd aangebracht als er een zoldervloer voor graanopslag werd gemaakt. Er is nog een gedeelte van de oorspronkelijke eikensporen aanwezig met zelfs nog gemerkte haanhouten. De merktekens lopen in juiste volgorde door wat aangeeft dat dit geen hergebruik is. De merktekens dateren uit begin van de 16<sup>e</sup> eeuw.

Op de deel zijn nog de openingen aanwezig van de onderschoer die in 1840 verwijderd is om meer ruimte voor vee stalling op de deel te hebben. De zijgevels zijn in de jaren '50 verhoogd en daarvoor heeft men de kap aangepast.



In de schuur zijn de ankergebinten wel voorzien van telmerken, gehakte stammende uit de 16<sup>e</sup> eeuw. Aan de voorzijde van de schuur is een uitbouw gemaakt dat voor een groot deel dienst deed als kippenhok.

**Uitbouw schuur rechterzijde was kippenhok.**



Opvallend is, dat hier gesproken wordt over een bakoven en pomp. Een bakoven en een pomp zullen er door de eeuwen heen altijd geweest zijn. Het schaapsschot is dan verdwenen. Gelet op oude kadastrale kaarten, heeft vermoedelijk deze gestaan aan de rechterzijde van de toegangsweg waar nu de nieuwe loods staat. Het kan zijn dat men in die tussenliggende tijd, de heidegronden ontgonnen heeft. Wel is erin die tussentijd 14 bunder grond bijgekomen.

In 1840 heeft men van de boerderij de achtergevel vernieuwd en in 1845 van de schuur. Gelet op de zeer oude historische plek kan het haast niet anders of dat de boerderij is gebouwd als een hallenhuis.



**Merkteken nummer 16, 16<sup>e</sup> eeuw.**

## Groot Sessink. Artikel ter gelegenheid van Open Monumenten Dag 2017.

door Karel Cornegoor. Foto's. J. Berentsen.



Boerderij Groot Sessink werd voor het eerst genoemd in 1362. In die jaren was de deel een open plek waar men woonde en leefde bij de dieren. Het lós hoes. Boven in de schoorsteen hingen spek en worst in de rook. Er werd gekookt op een open vuur. Later werd er een muur gebouwd om het woon- en dierenverblijf te scheiden. Achter deze muur staat nog de oorspronkelijke muur. De achtergevel was waarschijnlijk een zgn. onderschoer (met terugvallende deeldeuren). Hieronder werd het gereedschap opgehangen en bleef zo droog. Voor zover bekend is er een pachtcontract opgesteld in 1860 met de heer Pelgrim.

Eigenaresse was op dat moment de weduwe Weenink. In 1870 werd de boerderij verkocht aan Jan Willem Menkveld die verhuisde van het "Koersel" te Almen naar "Groot Sessink" te Hengelo.

In 1840 is deze achtergevel van de boerderij opnieuw opgetrokken met een boogconstructie. Dit kon omdat in de jaren 1820 tot 1890 de rogge erg duur was, en goed geld opbracht. Zie sluitsteen van 1840. Op de deel links is de hilde afgetimmerd. Rechts is de hilde origineel.



In het achterste gebint zie je de gaten nog waar de achterdeuren in zaten toen de onderschoer er nog was. Het middelste gat was voor de stiepel om de deeldeuren vast te zetten. De zijgevels zijn later ook op nieuw opgetrokken.



De woonkamer is door de nieuwe eigenaar (fam. Harmsen) helemaal teruggebracht in oude stijl. Estrik(k)en op de vloer, de schouw en de plafondbalken zijn perfect hersteld evenals de paneeldeuren. Het tegeltableau in de schouw is van 18<sup>e</sup> eeuwse mangaan Hollandse tegels met Bijbelse afbeeldingen gemaakt in tegelfabriek in Utrecht. Afmeting van deze tegels is 13x13. Dit was een handmaat om de tegels makkelijk vast te kunnen houden en te schilderen. Lamp, kachel en schouwplaat zijn van rond 1780. In de hal bevindt zich een zelfde tegeltableau met de zelfde tegels als in de schouw.

De schuur naast de boerderij was een zgn. doorrijdschuur. Dit is nog te zien aan de muur die er later is ingemetseld. Te zien is nog waar het gat zat om door te rijden met de boerenwagens en zo weer naar buiten. Ook hier is de achtergevel later opnieuw opgetrokken in 1845. Zie sluitsteen in boogconstructie.



Voor de boerderij staan een paar beuken en tussen die beuken stond een bakoven waarvan alleen nog het fundament en enkele stenen zichtbaar zijn. Deze moest minimaal 75 meter van de woning staan i.v.m. brandgevaar. Boerderij en schuur hebben riet en rode pannen als dakbedekking.



De boerderij is ook cijnsplichtig (zie bordje op de achtergevel) d.w.z. dat de boeren wonende in de marke tussen Hengelo en Zelhem, plaggen mochten steken voor de stallen en in ruil daarvoor een roggebrood moesten leveren van minimaal 22 pond. Dit brood was voor de armen. Woog het brood minder, dan moest men een boete betalen van 6 stuiver. Elk jaar op Hemelvaartsdag wordt deze traditie herhaald bij de Muldersfluite aan de Zelhemseweg in Hengelo .